

punkt, som han indtog forleiden. Som sagt, jeg stemmer for Forslagets Overgang til anden Behandling, og det er mit Haab, at det maa lykkes det Udvalg, som forhaabentlig bliver nedsat, at finde, enten i Aar eller senere, en Form for denne Sags Afgørelse, som baade Samfundet i sin Almindelighed kan være tjent med, og som tilfredsstiller de Krav, Grundloven stiller.

Boffen: Jeg vil tillade mig at gøre nogle Svarbemærkninger til de forskellige Udtalelser, som kaldt her i Salen i Gaar, og vil da først henvende mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (C. Hage), hvis Foredrag i Gaar ikke hentes mig at være Vidne om den Skarpsindighed, som vi ellers glæde os ved, naar det ærede Medlem udtaler sig. Han udtalede navnlig ved en Udtalelse af mig, som gik ud paa dette, at Grundlovens § 32 ikke kræver, at Valgkredsenes skulle være lige store, og han sagde da, at han ikke kunde forstaa, at en saadan Sætning kunde udtales; han søjede endog saa til, at han undrede sig over, at man kunde holde sig alvorlig, naar man udtalte en saadan Paastand. Jeg skal til det ærede Medlem bemærke, at naar han forundrer sig over at høre denne Sætning udtalt, saa maa det komme deraf, at han er forholdsvis ung i Rigsdagen. Han kunde jo have sat sig ind i denne Sag ved at have gennemlæst, hvad der tidligere er foregaaet i Sagen, men det synes han ikke at have gjort; han nøjedes med en saadan noget influerende Ytring over for mig. Jeg skal da ophjse det ærede Medlem om Sammenhængen. Det er saa langt fra, at det er noget nyt, der udtales, naar jeg siger dette, at Grundlovens § 32 ikke kræver Kredsenes Ligestorhed, at det tværtimod er noget, der er hævdet ikke alene her i Tinget, men som gaar helt tilbage til Grundlovens Tilblivelse. Det er allerede nævnt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Reiß) — med visse Modbemærkninger for øvrigt — at Udkastet til Grundloven af 1849 havde den udtrykkelige Bestemmelse, at Valgene skulde foregaa i Distrikter paa omtrent 12,000 Indbyggere. Da var der ingen Tvivl om, at det var Grundlovens Mening, at Valgdistrikterne skulde være lige store, men dette blev udtrykkelig forandret, da Grundloven blev til, og den Bestemmelse, som nu staar i Grundlovens § 32, har ikke det Indhold. Da denne Paragraf nu har været Genstand for saa megen Debat, kunde det vel være paa sin Plads at høre den ordret. Den lyder saaledes: „Antallet af Folketingets Medlemmer skal omtrent være

efter Forholdet af et Medlem til 16,000 Indbyggere“. Ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at dette giver en anden Mening end, naar der i det oprindelige Grundlovsforslag staar, at Valgene skulle foregaa i Distrikter paa omtrent 12,000 Indbyggere. Derom forekommer det mig ikke, at der fornuftigvis kan disputeres. Men jeg skal sige til, at den Minister, som førte Grundlovsforhandlingerne i 1849 — det var navnlig Madvig, som paa Novemberministeriets Begne forhandlede Grundloven — søjede dertil udtrykkelig, at det var Menningen dermed at overlade til Valgloven et vist Spillerum med Hensyn til Bestemmelsen af Valgkredsenes Størrelse og Inddeling. Der kan altsaa ikke disputeres om, at dette har været den oprindelige Mening med Grundloven. Men hvis jeg nu vilde drage den Konsekvens deraf, som det ærede Medlem lagde mig i Munden, at det vilde være tilfældigt at inddele Møen i 100 Kredse, og give det øvrige Land Resten, vilde det selvfølgelig være ganske uberettiget. Jeg er fuldstændig villig til at indrømme, at der i dette Forholdstal er givet Anvisning paa inden for rimelige Grænser at gøre Kredsenes tilnærmelsesvis lige store. Det ligger i Sagens Natur, men et Spillerum er der givet, og det har i Praksis vist sig at være ret bethdeligt og erkendt som saadant. Jeg vil saa erindre ærede Medlemmer om, hvorledes denne Sag siden er gaaet. Se vi hen til dette Tings Stilling har man fra Begyndelsen af fra Venstres Side bestandig meget stærkt hævdet den Opsattelse, at der ikke i Grundloven er bestemt noget om Valgkredsenes Størrelse. Berg har derom udtalt sig saaledes — jeg ved ikke, om han havde Ret til at sige det, men han har sagt det —: „Saa godt som alle i Tinget ere enige om den samme Opsattelse af § 32, at der selvfølgelig ikke staar en Tøddel om, at der skal være et ligeligt Antal i hver Kreds“. Han har maaske sagt for meget; at antage, at alle vare enige derom, er vel en Overdrivelse. S. A. Hansen har som Ordfører for mange forskellige Valglovsudvalg meget stærkt og udsøriligt udtalt sig om den Sag og det netop i fuldstændig Overensstemmelse med, hvad den højtærede Indenrigsminister (Hørring) fremsatte i Gaar om det Spillerum, som er overladt til Valgloven, netop med Paaberaabelse af, hvad der erkendtes i den første Valglov af 1849, og hvad der blev slaaet fast udtrykkelig ved Valgloven af 1867. Men naar den højtærede Indenrigsminister er villig til at erkende, at dette Spillerum kan gaa indtil det dobbelte, saa forlanger jeg heller ikke mere. Det er det,